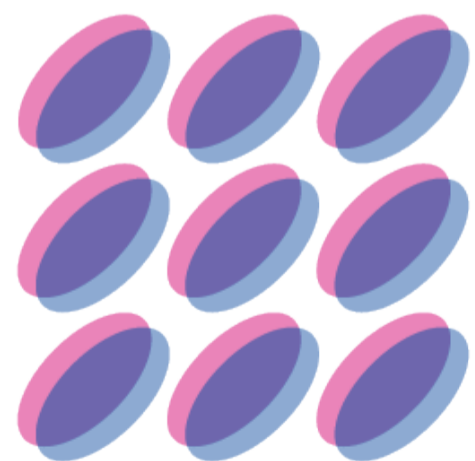

Průručka tlačě na risografe

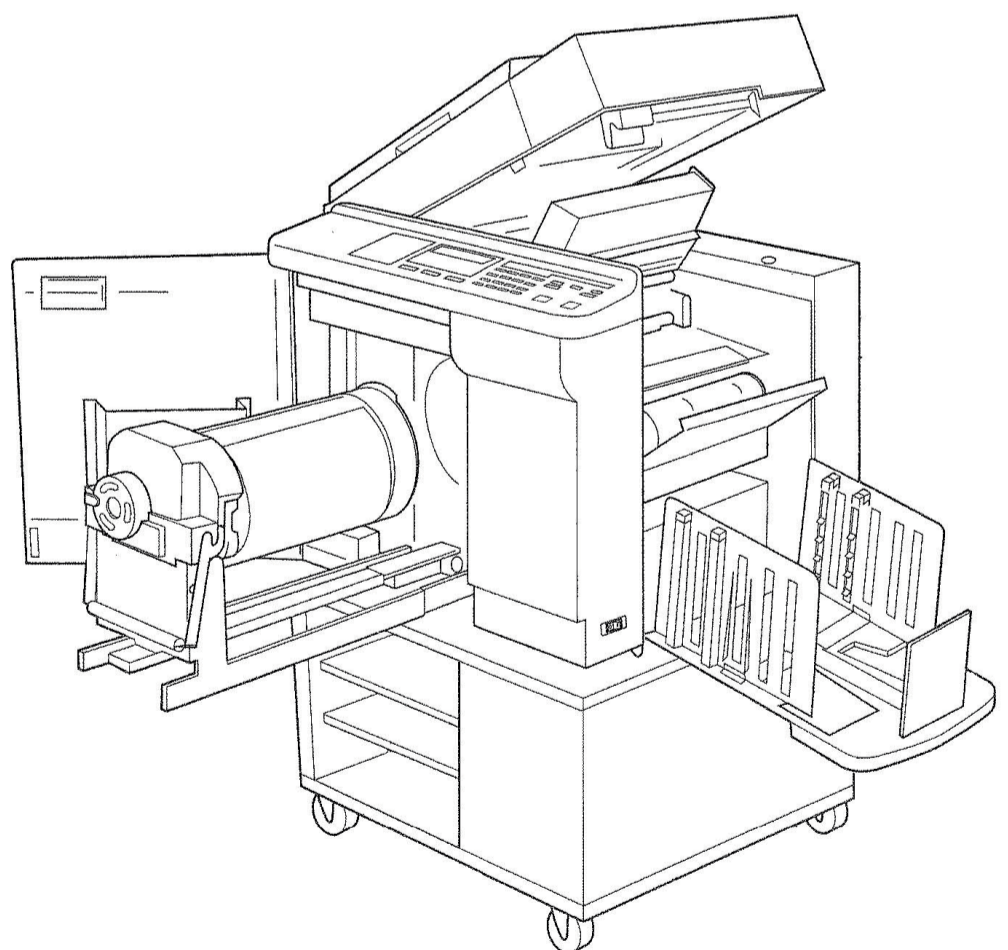
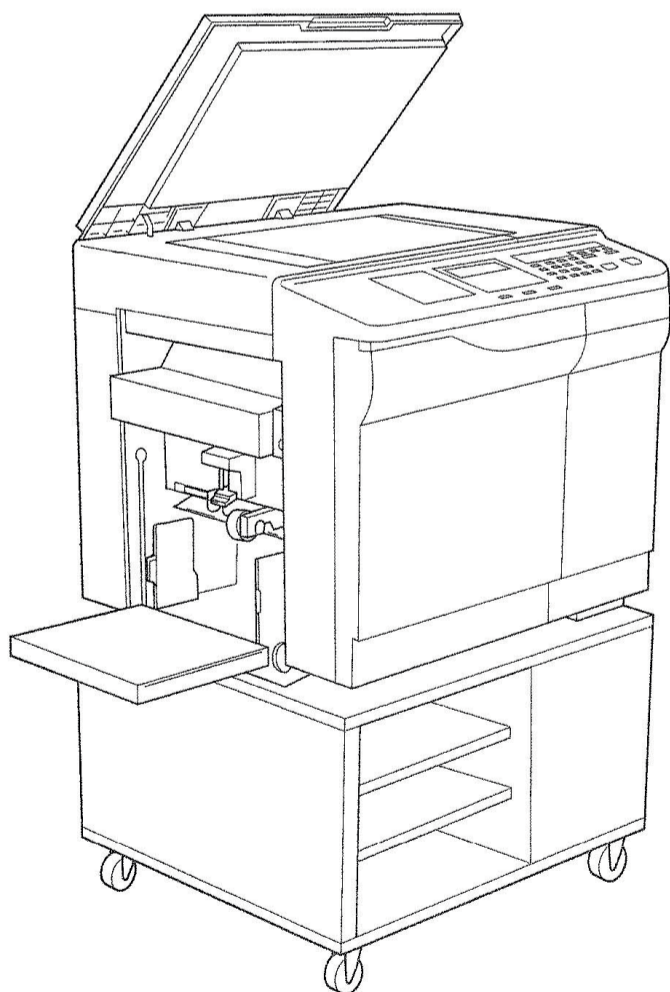

**RISOTO
DESIGN**

Risografia a risograf

Risografia je tlačová technika, ktorá kombinuje rýchlosť a efektívnosť moderných tlačiarň s autentickosťou a dojmom ručnej tlače. Risografy, špeciálne duplikátory, vyrába od 80-tych rokov japonská spoločnosť Riso Kagaku Corporation.

Ide o rýchly kopírovací stroj a zároveň digitálnu tlačiareň, ktorá tlačí jednou, dvomi sólovými farbami. Výsledok pripomína sieťotlač, preto je vhodný aj pre malé náklady umeleckej grafiky. Táto technika zažíva renesanciu v nezávislých vydavateľstvách na tlač fanzinov a grafických štúdiách pre umelecké projekty.

Proces tlače

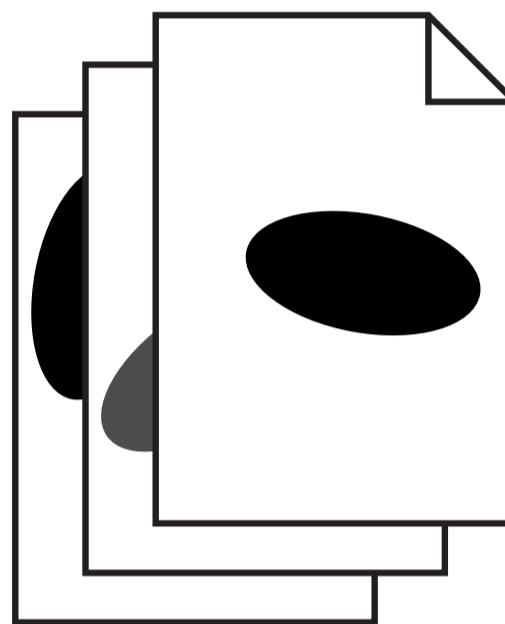
Risograf tlačí po farebných vrstvách po jednej farbe.
Pre viacfarebnú grafiku, musí papier prejsť cez risograf
tolkokrát, koľko farieb chceme použiť.

Nedokonalosti a drobné chybičky tlače každej grafike dávajú
jedinečný vzhľad a textúru.

PODKLADY PRE TLAČ

Grafika sa do risografu
dostane v digitálnej
forme cez pripojený
počítač

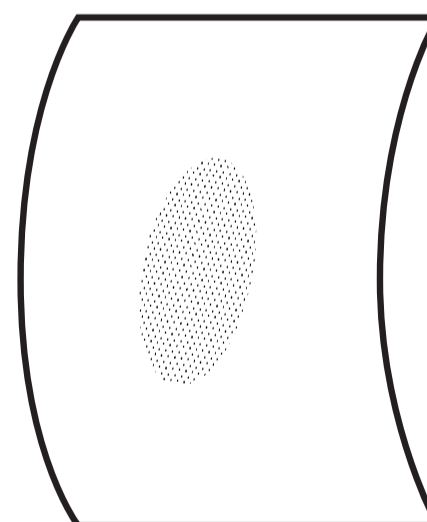
PC

TVORBA MASTRA

Následne sa vypáli
do master fólie
natahnuť na vložený
bubon zvolenej farby

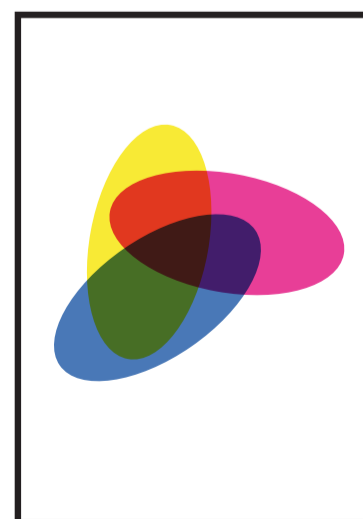
master

TLAČ

Rotáciou bubna sa
farba dostáva cez
vypálené dierky
v mastri na papier

print

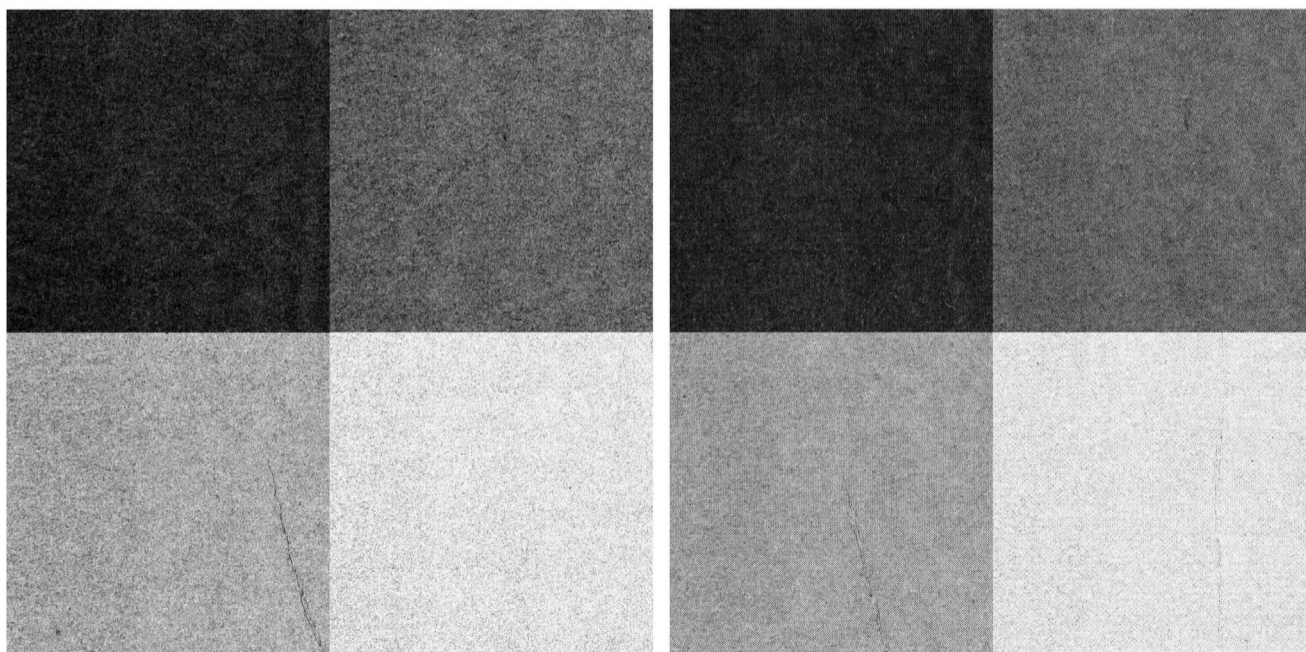

Farby

Risograf využíva na tlač farby na báze sójového a ryžového oleja. Farby na risografiu sú polopriesvitné a ich vhodnou sútláčou je možné dosiahnuť nové farebné odtiene. Tento typ farby schne pomaly no nikdy úplne nevyschne.

Rastre a tónovanie

Risograf umožňuje interpretáciu a tlač odtieňov farby rôznymi spôsobmi. Pri tlači je možné zvoliť mezotintový tzv. zašumený alebo pravidelný raster.

mezotintový

pravidelný

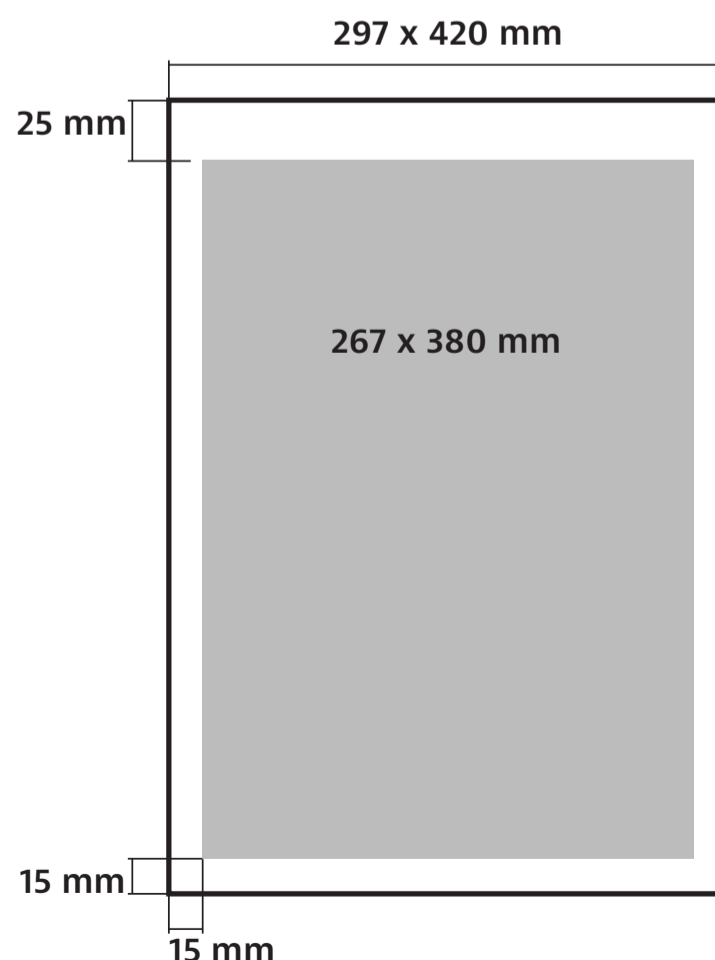
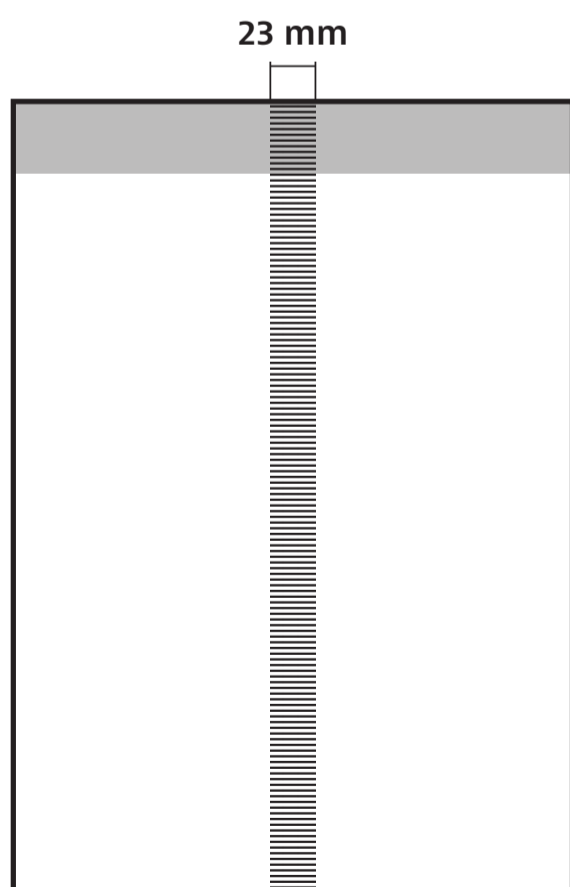
Návrh risografiky

Pri návrhu risografiky je potrebné myslieť na súťaž farieb a vyhnúť sa prekryvaniu veľkých súvislých plôch farby, ktoré by sa pri prechode risografom mohli rozmazať alebo roznieť podávacím kolieskom, ktoré prechádza stredom papiera. Pri príliš farebne intenzívnych plochách môže tiež dôjsť k zvlneniu papiera. Preto pre plošný nános farby neprekračujte 75-85% krytia.

Je tiež dôležité vo vrchnej časti papiera (cca. 25 mm) použiť len čiastočne zafarbené plochy, inak by mohlo prísť pri tlači k problému s oddelením výtlačkov od bubna.

Papier

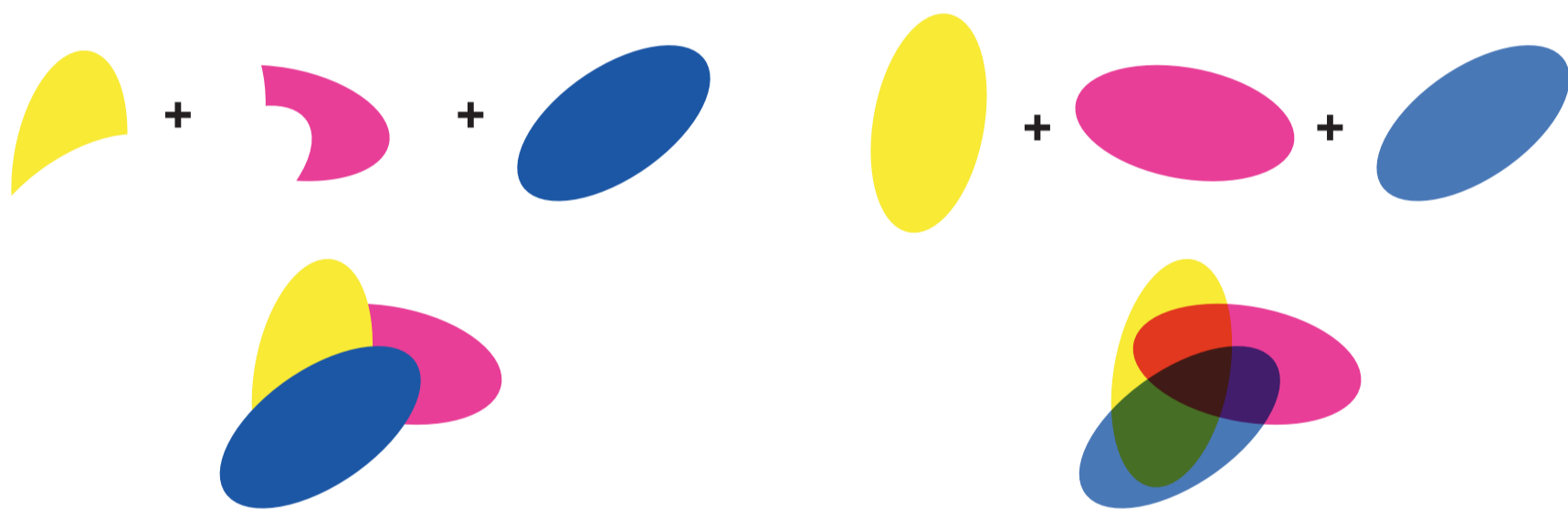
Risografy tlačia na formáty A2/A3/A4 a menšie. Najrozšírenejší je formát A3. Ideálny je nenatieraný, drsnejší papier s gramážou medzi 90-300gm². Formát papiera: 297 x 420 mm. Maximálna plocha motívu: 267 x 420 mm

Príprava podkladov

Súbor PDF (samostatné podklady pre každú farbu)
v portrétovom móde A3 v odtieňoch šedej. 100% čierna
v podklade zodpovedá 100% farby, ktorou sa grafika tlačí.

Pri tvorbe grafiky a podkladov pre jednotlivé farebné vrstvy je
potrebné myslieť na to, či majú byť vo výsledku farby prekryté,
alebo má byť istá časť farbného podkladu vynechaná.

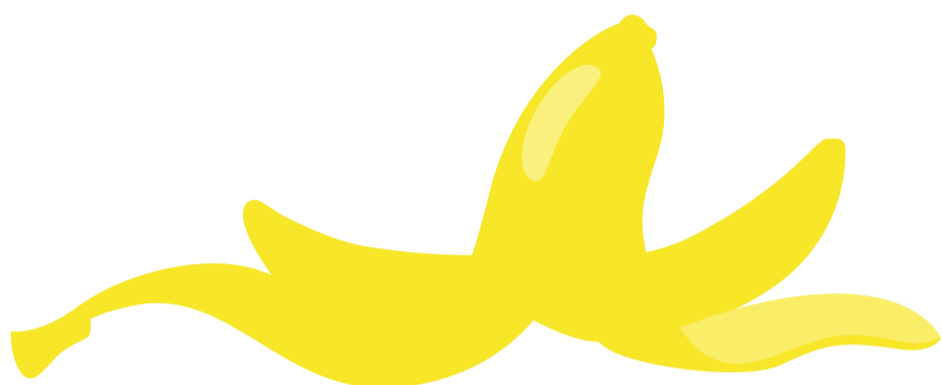
VÝSLEDOK TLAČE

Postupné vrstvenie tlače 3 farbami

VSTUPNÉ VRSTVY

Grafika rozdelená na farebné vrstvy

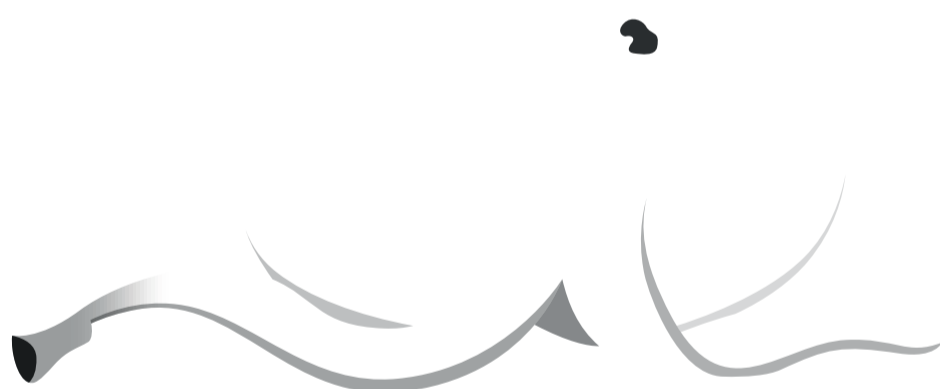
=

=

=

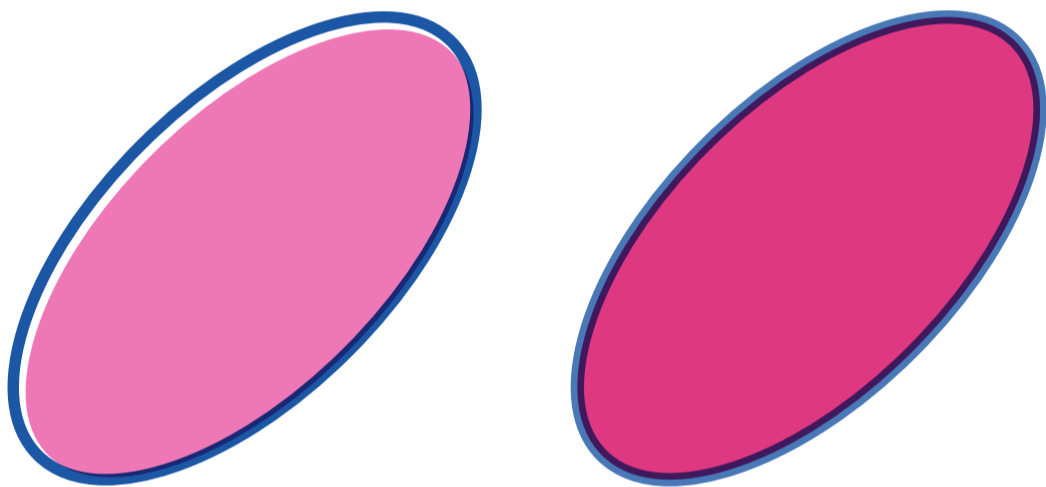
PODKLADY PRE TLAČ

Farebné vrstvy v odtieňoch šedej

Posun vrstiev

Pri tlači viacerých farieb, prechádza papier tlačiarňou opakovane, pričom môže dôjsť k posunom papiera o 1-2 mm. Risograf má od výroby toleranciu posunu +/- 2 mm, ktorá sa dá v ideálnom prípade znížiť na +/- 1 mm. Preto vytlačená grafika nemusí presne zodpovedať predlohe autora.

Tomuto je čiastočne možné zabrániť použitím farebných presahov hlavne pri tmavých farbách, kde by inak biele nepotlačené miesto pôsobilo rušivo. Pri tesnom napájaní dvoch farieb preto nezabudnite na vhodný presah. Vyhýbajte sa sútlači farieb pri jemných grafických prvkoch.

Chyby pri tlači

Pri tlači sú bežné drobné chybičky, nerovnomernosť a výpadky farieb, mierne posuny a krčenie mastra. Veľké nánosy farieb najmä v strednej časti spôsobujú problémy so špinením podávacieho kolieska. Veľa farby v hornej časti grafiky vedie k zasekávaniu papiera v stroji.

Niektoré chyby výslednú grafiku znehodnotia, iné sú naopak žiadané, pre ich originalitu.